

בהעלותך חי"ח שיחה ב'

סברת השקליא וטריא בין הלל ובני בתירא האם פסח דוחה שבת, הוא שחולקים האם העיקר בפסח הוא גדר היחיד ("אינו נאכל אלא למנוייו" וכו'), וקרבת יחיד אינו דוחה את השבת, או העיקר הוא גדר הרבים ("בא בכנופיא"), וקרבת ציבור דוחה את השבת. ר' יאשיה ור' יונתן הולכים לשיטתם מה גובר גדר היחיד או גדר הציבור.

הקרבת קרבן פסח במדבר היה בשבת. והנה, בקרבן פסח ישנם גדרים של קרבן יחיד וגדרים של קרבן ציבור. וזהו סברת השקליא וטריא בין הלל ובני בתירא (פסחים סו, א) האם פסח דוחה שבת, שחולקים האם העיקר הוא גדר היחיד ("אינו נאכל אלא למנוייו" וכו') וקרבת יחיד אינו דוחה את השבת, או העיקר הוא גדר הרבים ("בא בכנופיא") וקרבת ציבור דוחה את השבת. ויש לומר שזהו המחלוקת בין ר' יאשיה ור' יונתן בספרי האם למדים שפסח דוחה שבת מ"במועדו". דהם חולקים בכמה מקומות בש"ס מה גובר גדר היחיד או גדר הציבור.

מביא כמה וכמה דוגמאות במחלקותם בלשיטתיה זו. ומבאר את הצריכותא דכל הדוגמאות.

והנה, הצריכותא דמחלקותם בנוגע לפסח הוא כי בפסח כנ"ל ישנם הן גדר היחיד והן גדר הציבור ואם כן אינו דומה לשאר הדוגמאות. דהנה, אפשר לפרש ציבור בב' אופנים (א) ציבור הוא מציאות אחת (על דרך יחיד). (ב) ציבור הוא מציאות של ריבוי יחידים (וככל שישנם יותר יחידים נעשה מציאות הציבור חזקה יותר), על דרך "ברוב עם הדרת מלך", שכל שישנו יותר יחידים מתגדל ההדרת מלך. ואופן הב' הוא גדר הציבור דקרבת פסח.

והטעם הפנימי שבפסח ישנו הן גדר יחיד והן גדר ציבור, הוא מפני שפסח הוא לידת עם ישראל ולכן ישנם בו ב' התכונות שישנם בישראל, שכל בני ישראל הם קומה אחת שלימה, וביחד עם זה כל יחיד בפני עצמו הוא עולם מלא.

וזה משתקף בהלכה, דהגם שציבור מכריע את היחיד, מכל מקום אין הציבור יכול לבטל את מציאות היחיד, ולכן "יהרגו כולם ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל".

והנה בכל אחד בפרט ישנם ב' ענינים אלו וכמאמר הלל "אם אין אני לי מי לי" – מעלת היחיד, "וכשאני לעצמי מה אני" – כי אינו מציאות בפני עצמו אלא הוא חלק מהכלל.

ויש לומר על דרך הרמז שכשהלל נתמנה לנשיא כי פסק שפסח דוחה את השבת - שהענין דציבור גובר - הבהיר מיד ש"אם אין אני לי" - על כל יחיד להביא את הקרבן, אך מכל מקום "וכשאני לעצמי מה אני" - דהיחידים הם חלק מציבור, דאל"כ אינו דוחה את השבת והלל לא היה נעשה נשיא - "וכשאני לעצמי מה אני". אך התנאי שקרבן ציבור דוחה את השבת הוא שזמנו קבוע, ולכן אומר הלל "ואם לא עכשיו אמת".

ועל דרך זה בנוגע לאהבת ישראל, שהאהבה אינה רק מצד שכל יחיד הוא חלק מכלל ישראל אלא גם מצד מעלת היחיד שעל ידי זה משלים את הכלל (על דרך שהרגל מוסיפה שלימות בהראש).

ועל ידי אהבת ישראל נזכה לגאולה באופן ד"אתם תלוקטו אחד אחד", ומכל מקום כל יחיד הוא חלק מ"קהל גדול ישו בו הנה".

